

**Islands præsident
Ólafur Ragnar Grímssons
tale på Vestnordisk Råds møde
i Grindavík
30. januar 2016**

Ærede parlamentarikere
Kære venner

Det er mig en særlig stor glæde at komme her til Grindavík, en fiskeindustriby jeg længe har holdt af, og deltage i Vestnordisk Råds møde. Jeg takker endnu en gang for den ære, Vestnordisk Råd viste mig på 30 års jubilæumsmødet på Færøerne sidste år. Makrelordenen er et bemærkelsesværdigt symbol, for den minder både om fiskeriets andel i vore landes kultur og historie og om havets og de arktiske områders betydning for Grønlands, Islands og Færøernes fremtid.

Da Vestnordisk Råd blev oprettet, og de første cirka 20 år af dets virksomhed, var vore tre lande på en vis måde stadig udkanten af den beboelige verden, som vi islændinge tit udtrykker det. De store vidder på den nordlige del af jordkloden og havområderne, som forbinder dem, har i dette nye århundrede fået en betydning, som for nogle få årtier siden, for ikke at tale om endnu tidligere, havde været utænkelig.

Men det er også vigtigt, som jeg sagde på Færøerne, at ”vi er påpasselige og er i stand til at bruge vores venskab, gensidige tillid og fælles erfaring til at styrke solidariteten. Vi forstår den force, som ligger i at have en tæt relation og loyalitet; specielt når de mest magtfulde stater i verden, deres firmaer, regeringer og institutioner nu vil være virksomme på vores hjemmebane, det område som tidligere betingede vores isolation, men nu står i fokus for et nyt og ændret verdenssyn. Samarbejdet mellem vores parlamenter, de sidste 30 år via Det vestnordiske Råd, de valgte repræsentanter for vores demokratiske samfund, udgør i denne sammenhæng et solidt fundament og er grundlaget for at påtage sig flere opgaver, forklare og forstå de fælles

interesser, udforme en politik, som har givet de folkevalgte deres fuldmagt.”

Jeg pointerede også på jubilæumsmødet på Færøerne, at det ”på mange måder er en speciel skæbne, at tyndt befolkede samfund i det vestatlantiske område, efterkommere af fiskere og bønder på Færøerne, i Island og på Grønland nu sætter sig til forhandlingsbordet for at tage beslutninger med repræsentanter for de ledende nationer i Asien og Europa med det formål at forme de arktiske egners fremtid sammen med USA, Canada, Rusland og de andre medlemsstater af Det arktiske Råd.”

Denne nye globale – geopolitiske – situation i Arktis viste sig så på historisk vis på Arctic Circles konference i Reykjavík sidste år, hvor over 2000 deltagere fra mere end 50 lande mødtes: præsidenter, statsministre, ministre, parlamentarikere, ledere indenfor videnskab, miljøspørgsmål og erhvervslivet, ledere af forskningsinstitutter, store virksomheder og verdenskendte organisationer, foruden mange hundrede unge deltagere, som klart viste, hvor stor interesse de unge har i de arktiske områders fremtid.

Hovedtalen, som Frankrigs præsident François Hollande holdt på Arctic Circles konference, havde stor betydning i optakten til klimakonferencen i Paris, og delegationer udnævnt af Tysklands kansler Angela Merkel og Kinas præsident Xi Jinping viste så sammen med repræsentanter fra Obamas regering og Ruslands regering samt mange andre nationer, at Grønland, Island og Færøerne nu, foruden de store havområder, der forbinder os, er kommet i centrum i et globalt område, som er af stor betydning for alle verdens førende lande, ja i virkeligheden for hele verden.

Dette er vores nye geopolitiske position, og den vil påvirke vores arbejde og politik langt ind i fremtiden. Her spiller Vestnordisk Råd en central rolle.

Jeg har tit fremhævet betydningen af at styrke den demokratiske og parlamentariske dimension i strategi for og diskussion om arktiske spørgsmål. Regeringer, udenrigstjenester, videnskabelige institutioner og virksomheder er allerede dynamiske på denne scene. De nationale parlamenter har derimod været mindre involverede, og det må der rådes bod på, hvis det arktiske områdes fremtidige udvikling skal bygge på et demokratisk valgt mandat.

Her kan Vestnordisk Råd samtidig være både en dynamisk, indflydelsesrig medspiller og et vigtigt forbillede. Derfor er det vigtigt de kommende år på bedste vis at udnytte de muligheder, som det arktiske områdes større betydning og Arctic Circles resultater nu har skabt.

Det er lykkedes os at gøre Arctic Circles konference til det største årlige internationale forum i det arktiske område med deltagelse fra alle de største førende lande i verden. De såkaldte Arctic Circle Forum er også ved at sikre sig en position. De er mindre, med 200-300 deltagere og mere specialiserede i deres agenda.

På det første, som blev holdt i Alaska i august, drejede debatten sig om opbygning af havne og nye sejlruiter i det arktiske område. I november var Arctic Circle Forum i Singapore om asiske landes andel i udviklingen i det arktiske område. Det tredje forum i rækken bliver så 13.-15. marts i Québec i Canada, og det bliver tilegnet regional udvikling i det arktiske område, en debat der vil tage sigte på den imponerende Plan du Nord, som Québec vedtog for nogle år siden. Så bliver der afholdt et særligt Arctic Circle Forum på Grønland i maj; der tages hovedsagelig sigte på regionalt samarbejde i det arktiske område og økonomisk udvikling indenfor fiskeri, turisme og flere erhvervsgrøner.

Arctic Circle har på nogle få år vundet sig så meget indpas, at vi nu – grønlændere, islændinge og færingere – kan planlægge de næste år frem i tiden, hvordan vi vil udnytte dette nye forum til at styrke vore interesser og de vestnordiske landes fremgang.

Derfor nævner jeg her til slut nogle idéer, som Vestnordisk Råd kan tage til overvejelse i sit arbejde.

For det første, at Vestnordisk Råd altid bliver en dynamisk deltager i Arctic Circles årlige konferencer i Harpa, organiserer seminarer, skaffer talere og diskussionsemner.

For det andet, at der ville være fast samarbejde mellem Vestnordisk Råds sekretariat og Arctic Circles sekretariat.

For det tredje, at Vestnordisk Råd ville anvende Arctic Circles specialiserede forum til at præsentere sine prioriteringer, samle nye idéer og lære af andres erfaringer. Hvad dette angår, ville forummerne i Québec og på Grønland i år være et oplagt sted for Vestnordisk Råds deltagelse og et vigtigt bidrag til debat og udformning af strategi.

For det fjerde er der den idé, man har drøftet indenfor Arctic Circle, at Arctic Circle Forum i fremtiden vil blive holdt regelmæssigt på skift på Grønland og Færøerne foruden den årlige Assembly i Reykjavík. På dette grundlag ville der blive holdt Arctic Circle Forum på Færøerne i 2017 og så igen på Grønland 2018 og så videre.

For det femte, at Vestnordisk Råd stiler mod at holde sine årlige møder i forbindelse med Arctic Circles Assembly i Reykjavík eller

forummerne på Grønland og Færøerne og på den måde udnytter de praktiske fordele, som følger af en sådan koordination.

For det sjette, at Vestnordisk Råd på hver Arctic Circle Assembly arrangerer et særligt debatmøde med parlamentarikere fra andre lande, som deltager i Assemblyen. Vestnordisk Råd ville således blive centrum for en dynamisk årlig diskussion mellem parlamentarikere, som også ville styrke den demokratiske dimension i de arktiske områders fremtid.

Dette er nogle idéer til udnyttelse af de nye muligheder, metoder der kan styrke Vestnordisk Råds og dermed vore landes indflydelse på de arktiske områders fremtid; men der kommer også mange andre muligheder på tale.

Det har været mig en særlig glæde gennem de sidste årtier at følge med udviklingen af samarbejdet mellem Island, Færøerne og Grønland; ikke kun i min tid som præsident, men også tidligere som parlamentariker og faktisk også, da jeg for ca. 40 år siden, dengang ung professor ved Islands universitet, skrev en af de første afhandlinger om Islands, Færøernes og Grønlands status, samarbejde og fremtid.

Jeg takker Jer endnu en gang for den ære, I viste mig på Færøerne sidste år og erklærer mig villig til at bistå med at styrke vestnordiske interesser, både indenfor Arctic Circle og på enhver anden måde.